

Цветан Василев: През 2014 г. държавната помощ на ПИБ е предоставена в нарушение на ЕС право; най-вероятно са били с отрицателен капитал, а помощта не е обезпечена нито с ДЦК, нито с високо ликвидни активи

05.03.2020

[В първата част на личен разговор, озаглавен „Грешна математика, криви огледала, чували и дупки: Радосвета Василева пита Цветан Василев за КТБ“, публикуван в личния канал на Цветан Василев в YouTube](#), bankerът коментира горещите събития, последвали масовата паника сред вложителите през юни 2014 г. — защо КТБ е била принудена да помоли БНБ за специален надзор, двойните стандарти, които се открояват спрямо ПИБ, много особения надзор, който нанася щети на КТБ, както й бутафорията на Делойт (Deloitte), Ърнст енд Янг (Ernst & Young) и Афа, на база на която е отнет лицензът на КТБ на 6 ноември 2014 г. и която до ден днешен не е публична.

18-20 юни 2014 г. — какво се случи?

[В предния разговор, озаглавен „Митове и легенди за КТБ“](#), стана ясно, че видимата част на атаката срещу КТБ има два пика. Масовите тегления започват на 13.06.2014 г., когато се тиражира лъжата за „убийците на Пеевски“. Тегленията стихват на 17.06.2014 г. — организаторите на атаката знаят това, тъй като в понеделник, 16.06.2014 г. БНБ изпраща специален представител да ги следи. Тогава, в сряда, 18.06.2014 г. се активира втората част на сценария — анонимка от БНБ, разпространена от Силвия Великова и БНР, в която се правят внушения за нередности в КТБ. Започва нова, фатална вълна на тегления. Между 13-ти и 19-ти юни 2014 г. са изтеглени близо 20% от активите на КТБ.

„Бях в непрекъснатата връзка с изпълнителните директори на банката през тази страстна седмица. Виждахме, че успяваме да успокоим хората, говорим за вторник, защото някои от наредените преводи бяха отказани. Очевидно това е било премислено по някакъв начин от организаторите на атаката, за да могат да тръгнат на нов шум с тази анонимка“, спомня си Цветан Василев. „Във вторник имах разговор от Виена с Иван Искров и го помолих да направят всичко възможно да успокоят хората. Неговите думи бяха — виж какво, не се притеснявай, имате достатъчна ликвидност, само плащай, плащай, плащай и хората ще се успокоят“, разказа bankerът. Василев подозира, че Иван Искров не е бил свободен в решенията си и затова БНБ не е взела сериозни мерки, за да успокои обществеността.

Василев подчертава, че по време на паниката, на каса са били теглени около 30-40 милиона

лева на ден, но наредените преводи са достигали до 300-400 милиона лева на ден. Според него, това темпо на тегленията е означавало, че освен от ликвидност, банката се е нуждаела и от успокояване на вложителите от страна на институциите.

Молбата за специален надзор

Банкерът си спомня, че в сряда (18.06.2014 г.) вечерта му се е обадил председателят на Управителния съвет и изпълнителен директор на КТБ Орлин Русев, който е поискал спешна среща с него, тъй като бил на среща в БНБ същия ден и имал послания за него. Орлин Русев е пътувал до Виена на другия ден с друг служител от КТБ, за когото, впоследствие, Цветан Василев разбрал, че е в доста близки отношения с Нели Кордовска. *Бел. ред. Кордовска замести Цветан Гунев като ръководител на „Банков надзор“ в БНБ през юни 2014 г.*

[Впоследствие се прочу с това, че си е спасила депозит в КТБ, след работно време и след като КТБ вече е била помолила да бъде поставена под особен надзор.](#) „И двамата изглеждаха силно притеснени, но усещах, че не са искрени — нещо, в което щях да се убедя по-късно“, посочи Василев. Орлин Русев е споделил, че е говорил с Димитър Костов (подуправител на БНБ), който бил казал, че „ако Цветан искал да си спаси банката, трябвало да извади 1,5 милиарда лева“. „Това беше безусловно смешно, защото е първо несериозно и второ аз никога такива средства не съм имал“, изтъкна Цветан Василев. *Бел. ред. На ПИБ, в подобни обстоятелства, е предоставена държавна помощ през юни 2014 г.*

Освен това, Орлин Русев, вероятно под влиянието на Нели Кордовска и на Димитър Костов, е предложил на Цветан Василев да се съгласи, заедно с останалите акционери, мениджмънтът да помоли БНБ да постави КТБ под специален надзор.

„След това се разбра какъв е бил замисълът на организаторите на атаката и на ръководството на БНБ, което се беше подчинило изцяло на тях — идеята, че след като банката се е съгласила на особен надзор, няма право да обжалва решенията на БНБ и действията на квесторите по време на него“, анализира Василев. *Бел. ред. На акционерите, мениджмънта и вложителите не им беше позволено да обжалват решението за отнемане на лиценза на КТБ от 6 ноември 2014 г. в нарушение на практиката на Съда в Страсбург срещу България. Освен това, назначените от БНБ квестори не отговарят на изискванията на Закона за кредитните институции. Предприемат действия, които ощетяват банката.*

„Мислих дълго тогава какво можем да направим, дали има друго решение. Алтернативата беше да откажем и да продължим да изпълняваме плащанията, но с това темпо ликвидността щеше да приключи до два дни. Това означаваше, че след „запушване“ банката можеше да бъде обявена в несъстоятелност до 7 дни след спиране на плащанията. Говорих тогава и с партньорите от Оман и приехме, че единственото решение в така създалата се ситуация е да се поиска специален надзор от мениджмънта на банката. Междувременно, акционерите започнахме спешни консултации относно възможностите за рекапитализиране и възстановяването на дейността на банката“, подчерта Василев.

КТБ и ПИБ — двойните стандарти и нарушенията на право на ЕС

От правна гледна точка, банка с ликвидна криза може да бъде подкрепена с ликвидност, докато банка с капиталов недостиг не може. Това е било използвано от организаторите на атаката срещу КТБ и техните марионетки в БНБ. Според Цветан Василев, преценките са били изцяло субективни, защото е известно, че България е поискала от Европейската комисия да одобри държавна помощ за българската банкова система, посочвайки конкретно КТБ и ПИБ. *Бел. ред. Във видеото Радосвета Василева показва прессъобщението на Европейската комисия от 30 юни 2014 г., в което се посочва, че ЕК е одобрила помощ от 3,3 милиарда лева за българските банки. Конкретно са споменати КТБ и ПИБ, както и че са атакувани от частни лица. В „Митове и легенди за КТБ“, Цветан Василев вече разкри, че покрай масовата паника през юни 2014 г., 14 български банки са спрели плащанията.*

„След това се оказва, че от тази държавна помощ, предназначена за банковата система на България, без никакъв анализ на активите и на капитала на ПИБ, е предоставена държавна помощ само на ПИБ в размер от 1,2 милиарда лева“, изумен е Василев. *Бел. ред. Специалисти в областта твърдят, че КТБ е имала нужда от 500 милиона лева държавна помощ.* „Не само това, но и цялото правителство [на Орешарски] и ръководството на БНБ излизат с призови към клиенти и към обществото, че банката е стабилна, че държавата стои изцяло зад нея. Тук може да се направи разликата между отношението към КТБ и ПИБ. Ние нямахме това щастие, а и как да имаме, след като тези, които бяха организирали атаката, не са я организирали, за да се спасява КТБ след това. Те я бяха организирали, за да я ликвидират“, обобщава банкерът.

Василев изтъква, че когато са вземали решение за предоставяне на държавна помощ на ПИБ, нито в БНБ, нито в правителството са имали каквато и да било представа за реалното състояние в ПИБ, независимо че са твърдели колко зле била КТБ и колко добра била ПИБ. Единственият документ за реалното състояние на ПИБ е бил докладът от последната проверка на БНБ в банката от 2012 г., който е многократно по-лош като изводи от последния такъв доклад за КТБ, който е и по-пресен — от лятото на 2013 г.

„Това са двойните стандарти, в резултат на които ПИБ до ден днешен функционира, независимо че си направихме труда да погледнем официалните ѝ отчети с всичките условия за периода 2014-2019 г. и се оказва, че в ПИБ са провизирани кредити за 1,5 милиарда лева за този период, което означава, че тези кредити най-вероятно са били лоши и към 2014 г. Ерго, дадени са шансове да поправи своето положение, каквито не са били дадени на КТБ“, обясни Василев.

„Съгласно тези отчети, ПИБ през 2014 г. е била с отрицателен капитал от над 600 милиона лева, което означава, че не е имала право на държавна помощ. Освен това, съобразно приложимата европейска директива, държавната помощ трябва да бъде обезпечена с ДЦК или високо ликвидни активи (благородни метали и др.). В нарушение и на тази част на

директивата, като обезпечение по държавната помощ, ПИБ е предоставила вземания по кредити“, алармира Василев.

„Продължавам обаче да твърдя, че разликата между качеството на активите на ПИБ и КТБ е като разликата между Запорожец и Мерцедес“, подчерта Василев.

Много „специален“ надзор

Специалният надзор не е ликвидационна процедура — неговата роля е да оздрави банката, поставена под надзор. Вместо да приложат оздравителни мерки, назначените от БНБ квестори прилагат политика, която влошава състоянието на КТБ (например, не позволяват дълго време на кредитополучатели да погасяват вноски с депозити от КТБ) и се фокусират върху личните си интереси — назначават роднини на заплати от 6000 лв. на месец, каквито в КТБ не е имало за съответните позиции, отмъкват служебния алкохол, лични вещи на Цветан Василев и др.

„Те са били марионетки, изпълнители на политиката на БНБ, която от своя страна се превърна в марионетка на организаторите на атаката срещу КТБ“, коментира bankerът.

Василев изтъкна, че за разлика от БНБ и квесторите, които не са предприели мерки за оздравяване на КТБ, той е направил всичко възможно да създаде условия за възстановяване на банката, при неотчитане на личния си интерес. Суверенният фонд на Оман, вторият най-голям акционер в КТБ, е бил наел консултантската компания EPIC, която да структурира проект за рекапитализация на КТБ и да потърси източници на финансиране.

„Известен е този случай, известно е и отношението на БНБ към представителите на EPIC. Един от представителите на EPIC сподели с мен, че му се е наложило да се вижда в хотел Берлин с Делян Пеевски. Очевидно е, че Делян Пеевски е водил процеса по възстановяване — разбирай ликвидиране — на КТБ. Освен това, изпълнителният директор на един от фондовете, който се беше включил към консорциума за възстановяване на КТБ, воден от Суверенния фонд на Оман, също сподели, че е трябвало да се среща с Делян Пеевски за уточняване на позициите“, направи скандални разкрития Василев.

„Проект за възстановяване беше връчен като предложенията включваха кошница от акциите на най-големите активи, придобити от така наречените SPV, финансирани от банката, които трябваше да бъдат обезпечението по възстановяването на КТБ. Говорим за Виваком, Дунарит, Петрол и др. Този проект е бил предаден на тогавашния министър на финансите Румен Порожанов. По този повод, той се среща с главния изпълнителен директор на Суверенния фонд на Оман по време на годишната сесия на Международния валутен фонд“, подчерта Василев. *Бел. ред. Порожанов е министър в служебното правителство на Георги Близнашки,*

назначено от Росен Плевнелиев.

В крайна сметка, планът за спасяване не се е материализирал, тъй като организаторите на атаката срещу КТБ са планирали ликвидация, тъй като при възстановяване е нямало какво да вземат.

Не е одит, не е преглед на активи — на база на какъв доклад е отнет лицензът на КТБ на 6 ноември 2014 г.?

Лицензът на КТБ е отнет на 6 ноември 2014 г. на база на доклад, подписан от Делойт, Ърнст енд Янг и Афа, който БНБ и правителството упорито крият до ден днешен. Неслучайно не позволиха на никого да обжалва отнемането на лиценза на КТБ, за да не може да се оспори съдържанието на доклада.

По принцип, лиценз на банка може да бъде отнет, ако се докаже капиталов недостиг по Международните счетоводни стандарти и Международните стандарти за одит. В КТБ, обаче, през 2014 г. одит не е правен – банката няма нито одитиран годишен отчет за 2014 г., нито одит за първото шестмесечие. БНБ и правителството дезинформират обществото, че Делойт, Ърнст енд Янг и Афа са правили одит в КТБ и подвеждат Европейската комисия, че същият документ представлява преглед на активи. Тези твърдения са взаимноизключващи се. Освен това, самите „одитори“ слагат този дисклеймър, когато финално си предават заданието (по информация, изтекла от БНБ в медиите), с което сами подчертават, че документът нито е одит, нито е преглед:

„По своята същност услугите са консултантски. Услугите няма да представляват одит или преглед или друг ангажимент, извършен в съответствие с Международните одиторски стандарти или Международните стандарти за ангажименти за извършване на преглед. Съответно ние няма да изразим мнение или каквато и да е друга форма на сигурност по счетоводни въпроси, финансови отчети или друга финансова информация или вътрешни контроли, като част от услугите.“

Още повече, че за да бъде извършена оценка на активи, фирмите трябва да имат лиценз за независими оценители, какъвто нито една от тях няма. През цялото време, медиите на Делян Пеевски и на Иво Прокопиев раздуват нелепи твърдения за дупки в КТБ и правят внушения, че парите са откраднати. Каква бутафория предадоха на БНБ Делойт, Афа и Ърнст енд Янг?

„Трите компании бяха натоварени с една-единствена задача — да провизират колкото се може повече всички кредитни експозиции, за да излезе пред обществото, че банката има огромен капиталов недостиг. От една страна, това послужи за обосноваване на ликвидацията на банката от организаторите на атаката. От друга страна, това послужи да бъде представен в изключително неблагоприятна светлина, като човек който е бил безотговорен, както и да

внушат на обществото, че тези пари, едва ли не, са при мен“, коментира банкерът.

„Тези компании, доколкото знам, слагат забележка, че тези изводи не могат да бъдат използвани за счетоводни цели. Ерго, те не могат да бъдат официален одит на банката. Няма как тези компании да не са знаели, че подписването на такъв пасквил може да доведе до сериозни съдебни иски и последици за тях самите“, обясни Василев.

Банкерът изтъкна, че към КТБ формално е приложен стандартът IFRS9, който към 2014 г. не е прилаган никъде в ЕС. Едва сега, при последните стрес тестове е правено подобно приложение. Само че има и съществено значение в какъв контекст се прилага този стандарт — КТБ е била заобградена от зловредна среда по онова време и експертите очевидно са изпълнявали поръчка. Цветан Василев не може да си обясни пълната липса на комуникация с мениджмънта на КТБ и с кредитните инспектори, които познават кредитното портфолио. Шокиран е, че самите „одитори“ са наели екип от Обединена българска банка като подизпълнител.

Василев е също шокиран, че на практика „одиторите“ не са гледали активите на КТБ. „Когато влизаш в една банка и знаеш, че тя притежава поне 43%, ако не и 77% от Виваком (другите 34% са предмет на по-сложен договор), и не питаш къде е Виваком. Как така не оценяваш Виваком? Знаеш, че банката е официално мажоритарен акционер в Петрол, но не се интересува каква е стойността на Петрол? По това време, спрямо цената на която се търгуваха, акциите правеха 600 милиона пазарна капитализация на Петрол. Очевидно никой не е имал за цел да прави обективен доклад“, възмутен е банкерът.

Конфликтите на интереси на самите „одитори“

Цветан Василев изнесе и нови, стряскащи факти относно конфликтите на интереси на самите „одитори“. Най-фрапантен е случаят на Силвия Пенева, управляващ съдружник на Делойт. [Тя стана известна с цесията си в КТБ](#) — от една страна, е наета от квесторите за доклада, а от друга, с цесия, одобрена от квесторите, си спасява надгарантиран депозит.

Делойт са били одитор на Булгартабак, където КТБ е била миноритарен акционер. През 2013/14 г. мениджмънтът на КТБ се усъмнява, че става нещо нередно там, тъй като печалбата намалява, а износът се увеличава, и моли Пенева за среща. Тя се изчервява. Цветан Василев подозира, че Пенева е прикривала източването на Булгартабак от Делян Пеевски чрез офшорни сметки на Делян Пеевски в Дубай. Връзките ѝ с Пеевски се потвърждават и от факта, че след окончателната кражба на Виваком, Делойт стават неин одитор.

Афа също имат конфликт на интереси, тъй като са свързани с Иво Прокопиев, чиито издания

разпространяват нелепици за КТБ от 2008-9 г. Бел. ред. Икономедия на Прокопиев упорито разпространява лъжата, че няма омански фонд. След това, спретват интригата за „държавните пари“, която също се опроверга. Най-скандалното според Василев, е че в следствие Афа стават подизпълнител на „друга мръсна поръчка на прокуратурата“ чрез Бейкър Тили. Те правят някакви разчети на база на методологията “back to the past”, която не се признава от нито една централна банка в цивилизования свят. Съответната методология показва евентуално поведение на кредитния портфейл на банката, стъпвайки на това, че към септември 2014 г., кредити не били обслужени. „Бейкър Тили са разработили такъв материал, който е вкаран в „хартиите“ на прокуратурата“, разкрива Василев.

„Не бива да забравяме, че на Делойт, Афа и Ърнст енд Янг е обещано и да поемат бизнеса на KPMG, които по това време одитираха 16 банки, включително и ПИБ“, подозира bankerът. „Не знам дали някой си прави илюзии, че KPMG са занижили критериите при КТБ, както се опитват да го изкарат, а са били съвсем стриктни и коректни при останалите банки. Единият традиционен одитор на ПИБ Красимир Хаджидинов през 2013 г. беше одитор в КТБ. Оказа се, че той дошъл специално и само в КТБ си затварял очите“, иронизира Василев.

„С цената на огромен натиск, от една страна, и, от друга страна, с подсладители, като допълнителен бизнес, господата-организатори на атаката успяха да сглобят надеждно изглеждаща структура в техните очи, за да защитят безобразната кражба на активи, която започна още по времето на квесторите“, обяснява Василев.

Според Василев, най-голямата вина на квесторите е отказът им да обжалват решението на БНБ за отнемане на лиценза на КТБ. Не по-малко по значение е оторизирането им на цесии, чрез които се освободят активи на КТБ, които многократно надвишават експозициите на банката. По този начин, бензиностанциите на Петрол са присвоени за 20 милиона евро, а, де факто, стойността им е била 160-180 милиона евро. Така е откраднат и Техномаркет, и комбината за хартия в Костенец, ГИПС-Кошава и др.

[Целия разговор може да гледате в YouTube тук.](#)

[Във втората част на „Грешна математика, криви огледала, чували и дупки: Радосвета Василева пита Цветан Василев за КТБ“ се коментират следните теми:](#)

-Каците, дупките и чувалите на Иван Искров

-Кривите огледала на Икономедия

-Международните афери на Аликс Партнърс

-Лъжите за кредитните досиета

-Майстор на палачинки ли е Бойко Борисов?